

Bruxelles, 25. travnja 2023.
(OR. en)

8654/23

SOC 265
EMPL 184
ECOFIN 368
EDUC 139

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	6681/23
Predmet:	Zaključci Vijeća o Godišnjem pregledu održivog rasta i Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2023.

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Godišnjem pregledu održivog rasta i Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2023., koje je Vijeće odobrilo na sastanku održanom 13. ožujka 2023.

Zaključci Vijeća

o Godišnjem pregledu održivog rasta i Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2023.

1. UVAŽAVAJUĆI da se, unatoč snažnim rezultatima u 2021. i prva tri tromjesečja 2022., tržišta rada u EU-u suočavaju s nesigurnostima povezanim s učincima agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i posljedičnim snažnim inflacijskim pritiscima na energetske tržištima i šire;
2. PREPOZNAJUĆI negativan učinak visoke inflacije na kupovnu moć kućanstava i gospodarsku aktivnost; ISTIČUĆI da povećanje troškova proizvodnje i uska grla u opskrbi povezana s geopolitičkim okruženjem mogu dovesti do pogoršanja uvjeta na tržištu rada, posebice u energetski intenzivnim industrijama;
3. NAGLAŠAVAJUĆI da je zbog trenutačne krizne situacije potrebna učinkovita koordinacija ekonomske i socijalne politike te politike zapošljavanja kojom se potiče uključiv i održiv rast i štite osobe u ranjivom položaju;
4. PODSJEĆAJUĆI u vezi s time na pozitivan učinak koji su koordinirana djelovanja na razini EU-a i na nacionalnoj razini imala na ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 i na podupiranje povratka gospodarstva EU-a u jesen 2021. na razinu prije pandemije; UVAŽAVAJUĆI u tom kontekstu pozitivan doprinos programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera, kao i sustavâ socijalne zaštite i politika socijalnog uključivanja u očuvanju radnih mjesta, podupiranju dohodaka kućanstava i pružanju socijalnih usluga tijekom krize, a PREPOZNAJUĆI pritom potrebu za daljnjim djelovanjem u cilju rješavanja postojećih nedostataka i izazova;

5. NAGLAŠAVAJUĆI važnost provedbe politika u skladu sa smjericama za zapošljavanje i načelima europskog stupa socijalnih prava, uz dužno poštovanje odgovarajućih nadležnosti i načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, s obzirom na trenutačne i predstojeće izazove, što uključuje potrebu za jačanjem tržišta rada i socijalne integracije raseljenih osoba iz Ukrajine u skladu s Direktivom o privremenoj zaštiti;
6. ISTIČUĆI potrebu za daljnjim djelovanjem na nacionalnoj razini i razini EU-a kako bi se osigurala odgovarajuća i cjenovno pristupačna opskrba energijom i ublažile posljedice povećanja cijena energije, osobito na ranjiva kućanstva i poduzeća, uz istodobno poticanje uštede energije i očuvanje održivosti javnih financija;
7. NAGLAŠAVAJUĆI da je važno osnažiti radno sposobno stanovništvo relevantnim vještinama za uspjeh na tržištu rada i poduprijeti ponajprije produktivnost, inovacije te pravednu zelenu i digitalnu tranziciju, među ostalim s obzirom na kritičan nedostatak radne snage i vještina koji je u nekoliko zemalja EU-a premašio razine prije pandemije;
8. ISTIČUĆI da je ulaganje u učinkovite aktivne politike tržišta rada i javne službe za zapošljavanje, među ostalim putem dostupne digitalne infrastrukture i usluga, ključno za promicanje otvaranja kvalitetnih radnih mjesta i prelaska s jednog radnog mjesta na drugo, a time i strukturnih promjena, što uključuje prelazak na digitalno i zeleno gospodarstvo;
9. NAGLAŠAVAJUĆI da bi u trenutačnom kontekstu visoke inflacije mehanizmi određivanja plaća trebali biti usmjereni na ublažavanje pada kupovne moći, osobito za osobe s niskim dohotkom, pri čemu bi i dalje trebali odražavati socioekonomske uvjete te očuvati zaposlenost, socijalnu koheziju i konkurentnost;
10. PODSJEĆAJUĆI na potrebu za daljnjim poboljšanjem socijalne i gospodarske otpornosti Unije, između ostalog u srednjoročnom razdoblju, imajući u vidu demografske promjene i hitno potrebno osiguravanje pravedne zelene i digitalne tranzicije u kojoj nitko ne smije biti zapostavljen; NAGLAŠAVAJUĆI stalnu potrebu za modernizacijom sustava socijalne zaštite i politika socijalnog uključivanja te za osiguravanjem formalne i učinkovite pokrivenosti, primjerenosti i transparentnosti socijalne zaštite za sve;

11. POZDRAVLJAJUĆI kontinuirano razmatranje četiriju dimenzija konkurentne održivosti EU-a (okolišne održivosti, produktivnosti, pravednosti i makroekonomske stabilnosti) u okviru Godišnjeg pregleda održivog rasta; NAGLAŠAVAJUĆI njihovu važnost u usmjeravanju prioriteta politika država članica i Unije kako bi se riješile kratkoročne posljedice energetske krize te srednjoročni i dugoročni izazovi kao što su starenje stanovništva i dvostruka tranzicija;
12. POZDRAVLJAJUĆI činjenicu da europski semestar i dalje čini okvir EU-a za koordinaciju ekonomskih, fiskalnih i socijalnih politika te politika zapošljavanja, kojim se podupire utvrđivanje relevantnih izazova i prioriteta politike, pružaju smjernice, osigurava nadzor i praćenje politika te u konačnici jača socijalna dimenzija EU-a; PRIMAJUĆI NA ZNANJE Komisijine smjernice za reformirani okvir gospodarskog upravljanja EU-a;
13. POZDRAVLJAJUĆI Komisijin prijedlog za Zajedničko izvješće o zapošljavanju, kojim se zadržava snažan naglasak na provedbi europskog stupa socijalnih prava i u kojem se objedinjuju glavni ciljevi EU-a za 2030. i, prvi put, nacionalni ciljevi za 2030. u području zapošljavanja, vještina i smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti; POZDRAVLJAJUĆI općenito visoku razinu ambicija država članica u utvrđivanju nacionalnih ciljeva za tekuće desetljeće; POZDRAVLJAJUĆI činjenicu da se analizom na osnovi glavnih pokazatelja u pregledu socijalnih pokazatelja osigurava sveobuhvatan pregled stanja i izazova u području zapošljavanja i socijalnih pitanja u državama članicama;
14. NAGLAŠAVAJUĆI da će savladavanje izazova utvrđenih u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju doprinijeti poticanju uzlazne socijalne konvergencije, u skladu s europskim stupom socijalnih prava, postizanju glavnih ciljeva EU-a i nacionalnih ciljeva za 2030. u području zapošljavanja, vještina i smanjenja siromaštva te jačanju napora EU-a da ostvari ciljeve održivog razvoja do 2030.;
15. PRIMAJUĆI NA ZNANJE smjernice politike iz Zajedničkog izvješća o zapošljavanju za rješavanje ključnih izazova u skladu sa smjernicama za zapošljavanje;

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE:

16. POZIVA države članice da u svojim nacionalnim programima reformi u obzir uzmu prioritete iz Godišnjeg pregleda održivog rasta i nalaze iz Zajedničkog izvješća o zapošljavanju te da ubrzaju provedbu načelâ europskog stupa socijalnih prava u cilju postizanja glavnih ciljeva EU-a i nacionalnih ciljeva za 2030.;
17. posebice POZIVA države članice da posljedice visokih cijena energije prema potrebi ublaže s pomoću privremenih i ciljanih mjera potpore, s naglaskom na ranjivim kućanstvima i poduzećima, i da istodobno zadrže poticaje za smanjenje potrošnje energije, potpomaganje prelaska na klimatski neutralna rješenja i podupiranje energetske učinkovitosti;
18. POZIVA države članice na daljnja razmatranja te bolje praćenje i analizu dostupnosti cjenovno pristupačnog stanovanja, čiji nedostatak može utjecati ne samo na one najranjivije, nego i na druge skupine;
19. POZIVA države članice da podrže kretanja plaća kojima se ublažava pad kupovne moći zaposlenih osoba, osobito onih s niskim dohotkom, i sprečava povećanje rizika od siromaštva, uzimajući pritom u obzir srednjoročna kretanja produktivnosti i ograničavajući rizik od sekundarnih učinaka na inflaciju, u skladu s nacionalnim praksama i uz poštovanje uloge i autonomije socijalnih partnera;
20. POZIVA države članice da nastave provoditi strukturne reforme i učinkovite aktivne politike tržišta rada i osposobljavanja te da očuvaju i poboljšaju primjerenost i održivost sustava socijalne zaštite za sve u cilju poticanja gospodarske i socijalne otpornosti, među ostalim s obzirom na smanjenje udjela radno sposobnog stanovništva zbog demografskih promjena, kako bi se ublažio manjak vještina i radne snage te osigurala pravedna zelena i digitalna tranzicija; POZIVA na veću upotrebu procjena distribucijskog učinka kako bi se spriječili mogući štetni socijalni učinci;

21. POZIVA države članice da osiguraju rodnu ravnopravnost, ojačaju sudjelovanje žena na tržištu rada i rade na uklanjanju rodni razlika u plaćama i mirovinama; POZIVA države članice da ulažu u visokokvalitetnu, cjenovno pristupačnu i dostupnu dugotrajnu skrb, kao i u usluge ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, te da promiču kvalitetno zapošljavanje i pravedne radne uvjete te ravnotežu između poslovnog i privatnog života za pružatelje skrbi;
22. POZIVA države članice da u potpunosti iskoriste raspoloživa sredstva kohezijske politike i nastave s provedbom planova za oporavak i otpornost, među ostalim uzimajući u obzir plan REPowerEU za daljnja ulaganja kako bi se okončala ovisnost EU-a o ruskim fosilnim gorivima i ubrzala pravedna zelena tranzicija;
23. POZIVA države članice da sustavno, pravodobno i smisleno uključe socijalne partnere, civilno društvo i druge relevantne dionike u sve faze ciklusa europskog semestra i oblikovanja politika jer je to ključno za uspjeh koordinacije i provedbe ekonomske i socijalne politike te politike zapošljavanja;
24. POZIVA Komisiju da se osloni na Zajedničko izvješće o zapošljavanju i na dokaze iz pregleda socijalnih pokazatelja, uz druge analize po pojedinim zemljama i postojeće alate za praćenje te u suradnji s državama članicama putem dijaloga i aktivnosti multilateralnog nadzora, kako bi utvrdila ključne izazove u području zapošljavanja i socijalnih pitanja u EU-u i državama članicama koje treba razmotriti u izvješćima i preporukama za pojedine zemlje;
25. POTIČE Komisiju da prati aspekte zelene i digitalne tranzicije povezane sa zapošljavanjem, vještinama i socijalnim pitanjima, posebice u okviru europskog semestra, uzimajući pritom u obzir i očekivano ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova;
26. POTIČE Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu da nastave s radom na multilateralnom nadzoru preporuka za pojedine zemlje i izazova u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, među ostalim tematskim pregledima, horizontalnim raspravama i uzajamnim učenjem te u suradnji, prema potrebi, s pripremnim tijelima drugih sastava Vijeća;

27. POZIVA Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu da nastave s radom na unaprjeđenju postojećih alata za praćenje, među ostalim kako bi se osiguralo odgovarajuće praćenje glavnih ciljeva EU-a i nacionalnih ciljeva za 2030., te na daljnjem razvoju okvirâ za utvrđivanje referentnih vrijednosti;
28. POZIVA Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu da dodatno razmotre prijedlog Belgije i Španjolske o mogućem uvođenju postupka u slučaju socijalne neravnoteže u okviru europskog semestra na temelju postojećih instrumenata.
